

موعظه سرکوه

^۱ و گروهی بسیار دیده، بر فراز کوه آمد. و وقتی که او بنشست، شاگردانش نزد او حاضر شدند.^۲ آنگاه دهان خود را گشوده، ایشان را تعلیم داد و گفت:^۳ خوشحال مسکینان در روح، زیرا ملکوت آسمان از آن ایشان است.^۴ خوشحال ماتمیان، زیرا ایشان تسلی خواهد یافت.^۵ خوشحال حلیمان، زیرا ایشان وارث زمین خواهد شد.^۶ خوشحال گرسنگان و تشنگان عدالت، زیرا ایشان سیر خواهد شد.^۷ خوشحال رحم‌کنندگان، زیرا بر ایشان رحم کرده خواهد شد.^۸ خوشحال پاکدلان، زیرا ایشان خدا را خوانده خواهد شد.^۹ خوشحال رحمتکشان برای عدالت، زیرا ملکوت آسمان از آن ایشان است.^{۱۰} خوشحال باشید چون شما را فحش گویند و جفا رسانند، و بخاطر من هر سخن بدی بر شما کاذبه‌گویند.^{۱۱} خوش باشید و شادی عظیم نمایید، زیرا اجر شما در آسمان عظیم است زیرا که به همینطور بر انبیای قبل از شما جفا می‌رسانیدند.

نمک و نور

^{۱۲} شما نمک جهانید! لیکن اگر نمک فاسد گردد، به کدام چیز باز نمکین شود؟ دیگر مصرفی ندارد جز آنکه بیرون افکنده، پایمال مردم شود.^{۱۳} شما نور عالمی شهری که بر کوهی بنا شود، نتوان پنهان کرد.^{۱۴} و جراغ را نمی افروزند تا آن را زیر پیمانه نهند، بلکه تا بر چراغدان گذارند؛ آنگاه به همه کسانی که در خانه باشند، روشنایی می‌بخشد.^{۱۵} همچنین بگذارید نور شما بر مردم بتاید تا اعمال نیکوی شما را دیده، پدر شما را که در آسمان است تمجید نمایند.

تورات و انبیا

^{۱۶} گمان مبرید که آمده‌ام تا تورات یا صحف ابیا را باطل سازم. نیامده‌ام تا باطل نمایم، بلکه امده ام تا تکمیلکنمن. زیرا یقیناً به شما می‌گوییم: تا آسمان و زمین زایل نشود، هر ذره یا نقطه‌ای از تورات هرگز زایل نخواهد شد تا همه واقع شود.^{۱۷} پس هر که یکی از این احکام کوچکترین را بشکند و به مردم چنین تعلیم دهد، در ملکوت آسمان کمترین شمرده شود. اما هر که به عمل آورد و تعلیم نماید، او در ملکوت آسمان

موعظه الجبل

^۱ وَلَمَّا رَأَى الْجُمُوعَ صَعَدَ إِلَى الْجَبَلِ، فَلَمَّا جَلَسَ تَقَدَّمَ إِلَيْهِ تَلَمِيذُهُ.

تطویبات یسوع

^۲ فَقَتَحَ قَاهْ وَعَلَمَهُمْ قَائِلًا:^۳ طُوبَى لِلْمُسَاكِينِ بِالرُّوحِ، لَأَنَّهُمْ مَلَكُوت السَّمَاوَاتِ طُوبَى لِلْحَرَائِنِ، لَأَنَّهُمْ يَتَعَرَّفُونَ.^۴ طُوبَى لِلْوُدَاعِ، لَأَنَّهُمْ يَرَوْنَ الْأَرْضَ.^۵ طُوبَى لِلْجَيَاعِ وَالْعَطَاشِ إِلَى الْبَرِّ، لَأَنَّهُمْ يُسْبَغُونَ.^۶ طُوبَى لِلرَّحْمَاءِ، لَأَنَّهُمْ يُرَحُّمُونَ.^۷ طُوبَى لِلْأَقْيَاءِ الْقَلْبِ، لَأَنَّهُمْ يُعَابِيُونَ اللَّهَ.^۸ طُوبَى لِصَانِعِي السَّلَامِ، لَأَنَّهُمْ أَشَاءَ اللَّهَ يُدَعُّونَ.^۹ طُوبَى لِلْمَطْرُودِينِ مِنْ أَجْلِ الْبَرِّ، لَأَنَّ لَهُمْ مَلَكُوت السَّمَاوَاتِ.^{۱۰} طُوبَى لِكُمْ إِذَا عَبَرُوكُمْ وَطَرَدُوكُمْ وَقَالُوا عَلَيْكُمْ كُلَّ كَلِمَةٍ شَرِيرَةٍ مِنْ أَخْلِيَّتِهِنَّ.^{۱۱} افْرَحُوا وَتَهَلُّلُوا، لَأَنَّ أَخْرَجُكُمْ عَطِيمٌ فِي السَّمَاوَاتِ، فَإِنَّهُمْ هَكَذا طَرَدُوا الْأَئِيَاءَ الَّذِينَ قَبْلُكُمْ.

ملح الأرض ونور العالم

^{۱۲} أَنَّمِّ مِلْحُ الْأَرْضِ، وَلَكِنْ إِنْ فَسَدَ الْمِلْحُ فَمِمَّا يُتَلَحُّ؟ لَا يَصْلُحُ بَعْدُ لِشَيْءٍ إِلَّا لَأَنْ يُطْرَحَ حَارِّاً وَبُدَّاسِ مِنَ النَّاسِ.^{۱۳} أَنَّمِّ نُورُ الْعَالَمِ، لَا يُمْكِنُ أَنْ تُخْفَى مَدِيَّتُهُ مَوْضُوعَةً عَلَى جَبَلٍ. وَلَا يُوقَدُونَ سِرَاجًا وَيَضْعُونَهُ تَحْتَ الْمِكَيَالِ بَلْ عَلَى الْفَتَارَةِ فَيُضَيِّعُ لِجَمِيعِ الْذِينِ فِي الْأَيْمَنِ.^{۱۴} فَلَيُضَيِّعُ نُورُكُمْ هَكَذا فَدَامَ النَّاسُ لِكِنْ يَرَوْا أَعْمَالَكُمُ الْحَسَنَةَ وَيُمَدِّدُوا أَبَاكُمُ الْذِي فِي السَّمَاوَاتِ.

الناموس والأنبياء

^{۱۵} لَا تَطْلُنُوا أَتَيْ حِنْثُ لَأَنْقُضَ النَّامُوسَ أَوَ الْأَنْبِيَاءَ، مَا جِنْثُ لَأَنْقُضَ بَلْ لِأَكْمَلِ، فَإِنِّي الْحَقُّ أَقْوُلُ لَكُمْ: إِلَيْ أَنْ تَرُولَ السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ لَا يَرُولُ حَرْفٌ وَاحِدٌ أَوْ نُقْطَةٌ وَاحِدَةٌ مِنَ النَّامُوسِ حَتَّى يَكُونَ الْكُلُّ.^{۱۶} فَقَنْ قَضَى إِحْدَى هَذِهِ الْوَصَايَا الصُّغْرَى وَعَلَمَ النَّاسَ هَكَذا يُدَعِّي أَصْعَرَ فِي مَلَكُوت السَّمَاوَاتِ، وَأَمَّا مِنْ عَمَلٍ وَعَلَمٍ فَهَذَا يُدَعِّي عَظِيمًا فِي مَلَكُوت السَّمَاوَاتِ، وَأَمَّا مِنْ قَوْلٍ لَكُمْ: إِنَّكُمْ إِنْ لَمْ يَرُذْ بِرُّكُمْ عَلَى الْكَتَبَةِ وَالْفَرَسِيَّينَ لَنْ تَدْخُلُوا مَلَكُوت السَّمَاوَاتِ.

عن القتل والغضب

^{۱۷} قَدْ سَمِعْتَمْ أَنَّهُ قَيلَ لِلْقَدَمَاءِ: "لَا تَقْتُلْ"، وَمَنْ قَتَلَ يَكُونُ مُسْتَوْحِبَ الْحُكْمِ.^{۱۸} وَأَمَّا أَنَا فَأَقْوُلُ لَكُمْ: إِنَّ كُلَّ مَنْ يَغْصُبُ عَلَى أَخِيهِ بَاطِلًا يَكُونُ مُسْتَوْحِبَ الْحُكْمِ، وَمَنْ قَالَ لِأَخِيهِ: رَقَا، يَكُونُ مُسْتَوْحِبَ الْمَجْمِعِ، وَمَنْ

قالَ: يَا أَخْقُفُ، يَكُونُ مُسْتَوْجِبٌ تَارِ جَهَنَّمَ.²³ قَالَ فَدَمْتَ فُرْيَاكَ إِلَى الْمَدْبِحِ وَهُنَاكَ تَدَكَّرَتْ أَنْ لَأْخِيكَ سَيْنَا عَيْنَكَ فَأَتَرْ فُتَّاكَ فُرْيَاكَ قُدَّامَ الْمَدْبِحِ وَادْهَبْ أَوْلَا اضْطَلَّخْ مَعَ أَخِيكَ، وَجِبَّنَدْ تَعَالَ وَقَدْمَ فُرْيَاكَ.²⁴ كُنْ مُرْاضِيَا لِحَصْمِكَ سَرِيعًا مَا دَمْتَ مَعَهُ فِي الطَّرِيقِ، لِنَلَا يُسْلِمَكَ الْحَضْمُ إِلَى الْفَاعِصِي وَيُسْلِمَكَ الْفَاعِصِي إِلَى السُّرْطَطِي فَتَلَقَّى فِي السِّجْنِ.²⁵ الْحَقُّ أَفْوُلُ لَكَ: لَا تَخْرُجْ مِنْ هُنَاكَ حَتَّى تُوفَّيَ الْقَلْسَ الْآخِيرَ.

عن الرِّئَنِ وَالظَّلَاقِ

قَدْ سَمِعْتُمْ أَنَّهُ قِيلَ لِلْفَدَمَاءِ: "لَا تَرْنِ".²⁶ وَأَمَا أَنَا فَأَقُولُ لَكُمْ: إِنَّ كُلَّ مَنْ يَنْتَرُ إِلَى امْرَأَهِ لِيُشَتَّهِيَّا فَقَدْ رَتَنِ يَهَا فِي قَلْبِهِ.²⁷ قَانِ كَائِنَتْ عَيْنَكَ الْمُمْنَى تُغَيِّرَكَ فَأَفْلَعَهَا وَأَلْقَهَا عَنَّكَ، لَأَنَّهُ حَيْرَ لَكَ أَنْ يَهْلَكَ أَحَدَ أَعْصَانِكَ وَلَا يُلْعِلِّي حَسَدُكَ كُلَّهُ فِي جَهَنَّمِ.²⁸ وَإِنْ كَائِنَتْ يَدُكَ الْيُمْنَى تُغَيِّرَكَ فَأَفْلَعَهَا وَأَلْقَهَا عَنَّكَ، لَأَنَّهُ حَيْرَ لَكَ أَنْ يَهْلَكَ أَحَدَ أَعْصَانِكَ وَلَا يُلْقِي جَسْدُكَ كُلَّهُ فِي جَهَنَّمِ.²⁹

وَقِيلَ: "مَنْ طَلَقَ امْرَأَهُ فَلَيُعْطِعَهَا كِتَابَ طَلَاقِ".³⁰ وَأَمَا أَنَا فَأَقُولُ لَكُمْ: إِنَّ مَنْ طَلَقَ امْرَأَهُ إِلَّا لِعَلَةِ الرِّئَنِ يَجْعَلُهَا تَرْنِي، وَمَنْ يَتَرَّقُ مُطْلَقَةً فَإِنَّهُ يَرْنِي.

عن القسم

يُضَّا سَمِعْتُمْ أَنَّهُ قِيلَ لِلْفَدَمَاءِ: "لَا تَحْتَنِ، بَلْ أَوْفِي لِلرَّبِّ أَقْسَامَكَ".³¹ وَأَمَا أَنَا فَأَقُولُ لَكُمْ: لَا تَخْلُفُوا الْبَلَةَ، لَا يَالِسَمَاءِ لِتَهَا كُرْسِيُّ اللَّهِ، وَلَا يَالْأَرْضِ لِتَهَا مَوْطِئُ فَدَمَمِيَّهِ، وَلَا يَأْوِرُ سَلِيمَ لِتَهَا مَدِينَةُ الْمَلِكِ الْعَظِيمِ. وَلَا تَخْلِفُ بِرَاسِكَ، لَأَنَّكَ لَا تَقْدِرُ أَنْ تَجْعَلْ شَعْرَةً وَاحِدَةً بَيْضَاءً أَوْ سَوَادَهِ، بَلْ لِيَكُنْ كَلَامُكُمْ: نَعْمَ نَعْمَ، لَا، وَمَا رَادَ عَلَى ذَلِكَ فَهُوَ مِنَ السُّرِّيِّ.

عن محبة العدو

سَمِعْتُمْ أَنَّهُ قِيلَ: "عَيْنُ يَعِينَ وَسِنُّ يَسِّنِ".³² وَأَمَا أَنَا فَأَقُولُ لَكُمْ: لَا تُقاوِمُوا النَّسَرَ، بَلْ مَنْ لَطَمَكَ عَلَى حَذْكَ الْأَيْمَنَ فَحَوَّلَ لَهُ الْآخَرَ أَيْصَا.³³ وَمَنْ أَرَادَ أَنْ يُحَاصِمَكَ وَيَأْخُذَ تَوْبَكَ فَأَتَرْكَ لَهُ الرِّدَاءَ أَيْصَا.³⁴ وَمَنْ سَخَرَكَ مِيلًا وَاجِدًا فَاذْهَبْ مَعَهُ أَيْنِ.³⁵ مَنْ سَأَلَكَ فَأَعْطِهِ، وَمَنْ أَرَادَ أَنْ يَقْتَرِضَ مِنْكَ فَلَا تَرَدَّهُ.

سَمِعْتُمْ أَنَّهُ قِيلَ: "تُحُبُّ قَرِيبَكَ وَتُبْغِضُ عَدُوَّكَ".³⁶ وَأَمَا أَنَا فَأَقُولُ لَكُمْ: أَحِبُّوا أَعْدَاءَكُمْ، بَارِكُوا لَاعْنِيْكُمْ، أَخْسِنُوا إِلَيْيِ مُبْغِضِيْكُمْ، وَصُلُّوا لِأَجْلِ الَّذِينَ يُسْبِيُونَ إِلَيْكُمْ وَبَطَرُدُونَكُمْ، لِكَيْ تَكُونُوا أَبْتَاءَ أَيْكُمُ الَّذِي فِي

بِزَرْگَ خَوانِدَه خَواهِدَ شَدَّ. زِيرا به شما می گویم: تا عدالت شما بر عدالت کاتیان و فریسان افزون نشود، به ملکوت آسمان هرگز داخل نخواهید شد.

قتل و غصب

شِنیدهاید که به اوّلین گفته شده است: قتل مکن؛ و هر که قتل کند سزاوار حکم شود.³⁷ لیکن من به شما می گویم: هر که به برادر خود بیسبب خشم گیرد، مستوجب حکم باشد، و هر که برادر خود را راقا گوید، مستحق آتش جهَنَّمَ بُود.³⁸ پس هرگاه هدیه خود را به قربانگاه ببری و آنجا به خاطرت آید که برادرت بر تو حَقَّ دارد،³⁹ هدیه خود را پیش قربانگاه واگذار و رفته، اوّل با برادر خوبیش صلح نما و بعد آمده، هدیه خود را بگذارد.⁴⁰ با مدعی خود مادامی که با وی در راه هستی صلح کن، مبادا مدعی، تو را به قاضی سپارد و قاضی، تو را به داروغه تسليم کند و در زندان افکنده شوی.⁴¹ هرگز از آنجا بیرون نخواهی آمد.

زنا و طلاق

شِنیدهاید که به اوّلین گفته شده است: زنا مکن.⁴² لیکن من به شما می گویم: هر کس به زنی نظر شهوت اندازد، همان دم در دل خود بالا و زنا کرده است.⁴³ پس اگر چشم راست تو را بلغزاده، قلعش کن و از خود دور انداز زیرا تو را بهتر آن است که عضوی از اعضایت تباہ گردد، از آنکه تمام بدن در جهَنَّمَ افکنده شود.⁴⁴ و اگر دست راست تو را بلغزاده، قطعش کن و از خود دور انداز، زیرا تو را مفیدتر آن است که عضوی از اعضای تو نابود شود، از آنکه کل جسدت در دوزخ افکنده شود.

و گفته شده است: هر که از زن خود مفارقت جوید، طلاق نامه‌ای بدو بدهد.⁴⁵ لیکن من به شما می گویم: هر کس بغیر علت زنا، زن خود را از خود جدا کند باعثزنا کردن او می باشد، و هر که زن مُطْلَقَه را نکاح کند، زنا کرده باشد.

قسم

باز شِنیدهاید که به اوّلین گفته شده است که: قسم دروغ مخور، بلکه قسمهای خود را به خداوند وفا کن.⁴⁶ لیکن من به شما می گویم: هرگز قسم مخورید، نه به آسمان زیرا که عرش خدادست،⁴⁷ و نه به زمین

السَّمَاوَاتِ، فَإِنَّهُ يُشْرِقُ شَمْسَةً عَلَى الْأَسْرَارِ⁴⁶
وَالصَّالِحِينَ، وَيُمْطِرُ عَلَى الْأَثْرَارِ وَالظَّالِمِينَ. لَأَنَّهُ إِنْ
أَنْتَمُ الَّذِينَ يُجْعَلُوكُمْ قَائِمِيْ أَخْرَى لَكُمْ؟ أَلَيْسَ الْعَشَّارُونَ
أَيْضًا يَفْعَلُونَ ذَلِكَ؟⁴⁷ وَإِنْ سَلَّمْتُمْ عَلَى إِخْرَقَتُكُمْ فَقَطْ
فَأَيْ فَصْلٍ تَصْنَعُونَ؟ أَلَيْسَ الْعَشَّارُونَ أَيْضًا يَفْعَلُونَ
هَكَذَا؟⁴⁸ قَلُوْنُوا أَنْتُمْ كَامِلِينَ كَمَا أَنَّ أَبَاكُمُ الَّذِي فِي
السَّمَاوَاتِ هُوَ كَامِلٌ.

زیرا که پای انداز او است، و نه به او وشیم زیرا که شهر پادشاه عظیم است³⁶ و نه به سر خود قسم باد کن، زیرا که موبی را سفید یا سیاه نمی توانی کرد³⁷. بلکه سخن شما: بلی بلی و نی نی. باشد زیرا که زیاده بر این از شریر است.

انتقام و محبت³⁸

شنیده اید که گفته شده است: چشمی به چشمی و دندانی به دندانی.³⁹ لیکن من به شما می گویم: با شریر مقاومت مکنید، بلکه هر که به رخساره راست تو طپانچه زند، دیگری را نیز به سوی او بگردان. و اگر کسی خواهد با تو دعوا کند و قبای تو را بگیرد، عبای خود را نیز بدو واگدار، و هرگاه کسی تو را برای یک میل مجرور سازد، دو میل همراه او برو.⁴⁰ هر کس از تو سؤال کند، بدو بیخش و از کسی که قرض از تو خواهد، روی خود را مگردان.

شنیده اید که گفته شده است: همسایه خود را محبت نما و با دشمن خود عداوت کن. اما من به شما می گویم که: دشمنان خود را محبت نمایید و برای لعن کنندگان خود برکت بطلبید و به آنانی که از شما نفرت کنند، احسان کنید و به هر که به شما فحش دهد و جفا رساند، دعای خیر کنید،⁴⁵ تا پدر خود را که در آسمان است پسران شوید، زیرا که آفتاب خود را بر بدن و نیکان طالع می سازد و باران بر عادلان و ظالمان می باراند. زیرا هرگاه آنانی را محبت نمایید که شما را محبت می نمایند، چه اجر دارید؟ آیا با جگیران چنین نمی کنند؟⁴⁷ و هرگاه برادران خود را فقط سلام گویید چه فضیلت دارید؟ آیا با جگیران چنین نمی کنند؟⁴⁸ پس شما کامل باشید چنانکه پدر شما که در آسمان است کامل است.